

НАРЕДБА № 2 от 27.03.2017 г. за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри

Издадена от министъра на младежта и спорта, обн., ДВ, бр. 29 от 7.04.2017 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. минималните изисквания за изпълнението на длъжности от спортно-педагогическите кадри и функционалните характеристики на тези длъжности;
2. изискванията за повишаване на квалификацията на спортно-педагогическите кадри в системата на физическото възпитание и спорта;
3. редът за водене на регистъра на лицата по т. 1.

Чл. 2. (1) Спортно-педагогически кадри са лицата, които извършват обучение и тренировки в системата на физическото възпитание и спорта, както и лицата, които предоставят спортни услуги, свързани с обучение и тренировки по вид спорт.

(2) Системата на физическото възпитание и спорта обхваща учебно-тренировъчната и спортно-състезателната дейност в спортните организации по чл. 10, ал. 2 от Закона за физическото възпитание и спорта.

(3) Дължностите, които могат да изпълняват спортно-педагогическите кадри, са:

1. инструктор;
2. помощник-треньор;
3. треньор;
4. старши треньор;
5. главен треньор.

(4) Дължностите по ал. 3 по съответния вид спорт могат да се изпълняват само от лица, които отговарят на минималните изисквания, определени в глава втора.

(5) Спортните организации и другите физически и юридически лица, които предоставят спортни услуги, са длъжни да не допускат лица, които не отговарят на изискванията на глава втора, да изпълняват длъжности по ал. 3.

Чл. 3. Наредбата не се прилага за лицата, посочени в чл. 6, ал. 3, изречение първо от Закона за физическото възпитание и спорта, както и за треньорите по вид спорт в системата на предучилищното и училищното образование и учителите по специализирана подготовка в спортните училища.

Глава втора

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТИ ОТ СПОРТНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ КАДРИ

Чл. 4. Минималните изисквания за изпълнение на длъжността "инструктор" са:

1. завършено средно образование и придобита професионална квалификация по професиите "помощник-инструктор" или "инструктор" по съответен вид спорт или "инструктор по адаптирана физическа активност и спорт за хора с увреждания" съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение; или

2. завършено средно образование и придобита професионална квалификация по част от професията "помощник-тренъор" по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение с хорариум не по-малко от 400 присъствени учебни часа, включващ спортно-педагогически и медико-биологични предмети; или

3. завършено средно образование и проведено допълнително обучение по вид спорт в акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт" по специализиран учебен план с хорариум не по-малко от 200 академични часа, включващ спортно-педагогически и медико-биологични дисциплини.

Чл. 5. Минималните изисквания за изпълнение на длъжността "помощник-тренъор" са:

1. завършено средно образование и придобита професионална квалификация "помощник-тренъор" или "тренъор" по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение; или

2. завършено средно образование и проведено допълнително обучение по вид спорт в акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт" по специализиран учебен план с хорариум не по-малко от 500 академични часа, включващ спортно-педагогически и медико-биологични дисциплини; или

3. наличие на образователно и квалификационно ниво по чл. 4, т. 1 и три години професионален опит като инструктор; или

4. наличие на образователно и квалификационно ниво по чл. 4, т. 1 или 3 и спечелени медали по съответния вид спорт от олимпийски игри, световни и европейски първенства (за мъже и жени).

Чл. 6. Минималните изисквания за изпълнение на длъжността "тренъор" са:

1. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" – "треньор по вид спорт"; или

2. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" и придобита професионална квалификация "треньор по вид спорт" в условията на следдипломна квалификация на акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт"; или

3. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" в професионално направление "Спорт" или "Педагогика на обучението по физическо възпитание" и придобита професионална квалификация "треньор" по вид спорт съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 7. (1) Минималните изисквания за изпълнение на длъжността "старши треньор" са:

1. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" – "треньор по вид спорт", и две години професионален опит като помощник-треньор и/или треньор по съответния вид спорт; или

2. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър", придобита професионална квалификация "треньор по вид спорт" в условията на следдипломна квалификация на акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт" и четири години професионален опит като помощник-треньор и/или треньор по съответния вид спорт.

(2) За лицата, притежаващи образователна и научна степен "доктор" в професионално направление "Спорт" или спечелили медали по съответния вид спорт от олимпийски, световни и европейски първенства (за мъже и жени), се изискава една година професионален опит като помощник-треньор и/или треньор по съответния вид спорт.

Чл. 8. Минималните изисквания за изпълнение на длъжността "главен треньор" са:

1. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър" в професионално направление "Спорт" след придобита професионална квалификация "треньор по вид спорт" в акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт" и пет години професионален опит като треньор и/или старши треньор по съответния вид спорт; или

2. завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър" в професионално направление "Спорт" или "Педагогика на обучението по физическо възпитание" след придобита професионална квалификация "треньор по вид спорт" в акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт", спечелени медали по съответния вид спорт от олимпийски игри, световни и европейски първенства (за мъже и жени) и три години професионален опит като треньор и/или старши треньор по съответния вид спорт.

Глава трета

ФУНКЦИОНАЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ДЛЪЖНОСТИТЕ НА СПОРТНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ КАДРИ

Чл. 9. Длъжността "инструктор" включва следните основни функции:

1. препоръчва спортни дейности и провежда обучение на групи в спортния клуб;
2. организира и провежда спортни занимания в областта на спорта за всички;
3. прилага мерки за безопасност на спортистите по време на тренировъчни занимания и при осъществяване на спортни дейности;
4. спомага за постигане на среда с минимален риск от разпространение и употреба на допинг сред спортистите и лицата, които спортуват в свободното време;
5. насърчава спазване на правилата на спортсменството и честната игра ("феър плей").

Чл. 10. Длъжността "помощник-тренъор" включва следните основни функции:

1. извършва селекция на деца и ги насочва към занимания по съответния вид спорт;
2. планира, организира и провежда обучение на деца и юноши в спортните клубове по съответния вид спорт под контрола на треньор;
3. подпомага подготовката и участието на деца и юноши в състезания от държавния и международния спортен календар на съответната спортна федерация;
4. участва при извършване на анализ на подготовката и постигнатите резултати от спортистите;
5. организира своеевременното преминаване на състезателите през периодични и предсъстезателни медицински прегледи, следи и носи отговорност за спазване на Наредбата за допингов контрол при тренировъчна и състезателна дейност, приета с Постановление № 453 на Министерския съвет от 2014 г. (ДВ, бр. 2 от 2015 г.);
6. прилага мерки за безопасност на спортистите по време на тренировъчни занимания, спортни прояви и осъществяване на спортни дейности;
7. насърчава спазване на правилата на спортсменството и честната игра ("феър плей").

Чл. 11. Длъжността "тренъор" включва следните основни функции:

1. планира, организира и провежда тренировъчни занимания в спортните клубове;

2. участва в организирането на състезанията на спортситите;
3. провежда тренировъчния процес със спортситите от националните отбори под контрола на старши или главен треньор;
4. повишава нивото на знания и умения за вземане на решения, необходими за самостоятелно изпълнение на професионалната си дейност;
5. участва в извършването на селекцията на спортситите за националните отбори;
6. организира своевременното преминаване на състезателите през периодични и предсъстезателни медицински прегледи, следи и носи отговорност за спазване на Наредбата за допингов контрол при тренировъчна и състезателна дейност;
7. прилага мерки за безопасност на спортситите по време на тренировъчни занимания, спортни прояви и осъществяване на спортни дейности;
8. насърчава спазване на правилата на спортсменството и честната игра ("феър плей");
9. подпомага и насърчава помощник-треньорите и инструкторите за подобряване на техните знания и умения.

Чл. 12. Дължността "старши треньор" включва следните основни функции:

1. планира, провежда, оценява и контролира тренировъчния и състезателния процес със спортсти в спортните клубове и националния отбор;
2. участва в извършването на селекцията на спортситите за националните отбори;
3. анализира резултатите и класиранията на спортситите;
4. подпомага треньора и помощник-треньора при провеждане на тренировъчния и състезателния процес;
5. разработва и предлага единна система за спортна подготовка за съответния спорт;
6. повишава нивото на знания и умения за вземане на решения, необходими за самостоятелно изпълнение на професионалната си дейност;
7. организира своевременното преминаване на състезателите през периодични и предсъстезателни медицински прегледи, следи и носи отговорност за спазване на Наредбата за допингов контрол при тренировъчна и състезателна дейност;
8. прилага мерки за безопасност на спортситите по време на тренировъчни занимания, спортни прояви и осъществяване на спортни дейности;

9. насърчава спазване на правилата на спортсменството и честната игра ("феър плей").

Чл. 13. Дължността "главен треньор" включва следните основни функции:

1. управлява тренировъчния и състезателния процес на спортсмите от националните отбори и от спортните клубове;

2. разработва и контролира изпълнението на програми, планове и модели за подготовка на спортсмите от националните отбори и от спортните клубове;

3. внедрява иновативни, научноизследователски и методически подходи в подготовката на спортсмите;

4. разработва и прилага комплексна методика за контрол на резултатите и класиранията, постигнати от спортсмите на състезания;

5. контролира и оценява работата на треньорите и старши треньорите;

6. определя спортсмите за включване в националните отбори;

7. повишава нивото на знания и умения за вземане на решения, необходими за самостоятелно изпълнение на професионалната си дейност;

8. прилага мерки за безопасност на спортсмите по време на тренировъчни занимания, спортни прояви и осъществяване на спортни дейности;

9. организира своевременното преминаване на състезателите през периодични и предсъстезателни медицински прегледи, следи и носи отговорност за спазване на Наредбата за допингов контрол при тренировъчна и състезателна дейност;

10. насърчава спазване на правилата на спортсменството и честната игра ("феър плей").

Чл. 14. Функционалните характеристики по чл. 9 – 13 се прилагат по отношение на спортно-педагогическите кадри извън системата на физическото възпитание и спорта само доколкото са съвместими със спецификата на дейността по предлагане на спортни услуги.

Глава четвърта

ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА СПОРТНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ КАДРИ

Чл. 15. Изискванията на тази глава се прилагат само към спортно-педагогическите кадри в системата на физическото възпитание и спорта.

Чл. 16. Спортно-педагогическите кадри, изпълняващи длъжността "инструктор", са длъжни да повишават своята професионална квалификация чрез:

1. самоподготовка;

2. участие в курсове, семинари и други видове обучения най-малко веднъж на две години.

Чл. 17. Спортно-педагогическите кадри, изпълняващи длъжности по чл. 2, ал. 3, т. 2 – 5, са длъжни да повишават своята професионална квалификация чрез:

1. самоподготовка;

2. участие в курсове, семинари и други видове обучения най-малко два пъти на четири години, от които поне веднъж в условията на следдипломна квалификация на акредитирано висше училище в професионално направление "Спорт".

Чл. 18. Спортно-педагогическите кадри са длъжни да познават и спазват нормативните актове, уреждащи обществените отношения в областта на физическото възпитание и спорта.

Чл. 19. Лицензираните спортни федерации извършват мониторинг и контрол за спазване на изискванията на чл. 16 и 17 от вписаните в регистрите им по чл. 20, ал. 1 действащи спортно-педагогически кадри на всеки четири години. Мониторингът се извършва по правила, утвърдени от управителните съвети на федерациите, по критерии, отчитащи спецификата на съответния вид спорт, а за многоспоровите федерации – видовете спорт.

Глава пета

НАЦИОНАЛЕН РЕГИСТЪР НА СПОРТНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ КАДРИ

Чл. 20. (1) Лицензираните спортни федерации водят регистри на спортно-педагогическите кадри по вида спорт, който администрират, изпълняващи длъжностите по чл. 2, ал. 3. Лицензираните многоспорови федерации вписват в регистрите си спортно-педагогически кадри по всички видове спорт, които администрират.

(2) Физическите лица, които предоставят спортни услуги, са длъжни да подадат заявление, придружено с документи, удостоверяващи съответствието с изискванията на глава втора, до спортните федерации, администриращи съответния вид спорт, за вписане в регистрите по ал. 1.

(3) В регистрите по ал. 1 се вписват по тяхно заявление лица, които отговарят на изискванията за изпълняване на длъжност по чл. 2, ал. 3, но не изпълняват такава длъжност.

(4) При вписването в регистрите спортните федерации извършват проверка за съответствието на лицата с минималните изисквания, определени в глава втора, изискват и съхраняват копия от документите, удостоверяващи съответствието.

Чл. 21. (В сила от 1.01.2018 г., ДВ, бр. 29 от 2017 г.) (1) Лицензираните спортни федерации издават треньорски карти на спортно-педагогическите кадри в системата на физическото възпитание и спорта, вписани в регистрите им по чл. 20, ал. 1, в срок един месец от вписването в регистъра. Не се издават треньорски карти на лицата по чл. 20, ал. 2

и 3.

(2) На лицевата страна на треньорската карта трябва да бъде поставена снимка на притежателя ѝ и тя трябва да съдържа наименование на федерацията, трите имена и длъжността на лицето, номер в Националния регистър по чл. 22, ал. 1, подпись на ръководителя на федерацията и печат на федерацията, срок на валидност. Надписите трябва да са на български език. Върху гърба на картата може да се съдържа и друга информация по преценка на федерацията, която я издава.

(3) Треньорската карта трябва да е с размери 86/54 mm и да е изработена от PVC или ламинирана хартия.

(4) Треньорската карта се издава със срок на валидност, определен от управителния съвет на федерацията, който трябва да е не по-дълъг от четири години.

(5) При заемането на друга длъжност по чл. 2, ал. 3 спортната федерация издава нова треньорска карта, съответстваща на новата длъжност на лицето, в срок един месец от заемането на новата длъжност.

(6) Лицензираните спортни федерации водят регистър на издадените треньорски карти.

Чл. 22. (1) В Министерството на младежта и спорта се поддържа Национален регистър на спортно-педагогическите кадри като електронна база данни.

(2) На вписване в регистъра по ал. 1 подлежат следните данни:

1. наименование на вида спорт;
2. име, презиме, фамилия и година на раждане на лицето;
3. месторабота – адрес и телефон на спортна организация или на друго лице, предоставящо спортни услуги, когато е приложимо;
4. заемана длъжност и/или длъжност, за заемането на която лицето отговаря на изискванията на глава втора;
5. образование и обучение за заемане на длъжностите по чл. 2, ал. 3 – образователна институция, образователна степен, професионална квалификация и/или обучение, година на завършване, вид на документа, регистрационен номер и дата на издаване на документа;
6. професионален опит;
7. завършени други обучения – вид, организатор и период на провеждане, номер и дата на съответния документ;
8. получени звания и награди.

(3) Данните по ал. 2 се вписват от лица от спортните федерации, изрично определени от техните ръководители, въз основа на данните от регистрите по чл. 20, ал. 1. Те носят отговорност за достоверността на въвежданата информация.

(4) В едномесечен срок от възникване или промяна на обстоятелство, подлежащо на вписване, лицата по ал. 3 въвеждат данните в регистъра по ал. 1.

(5) Спортно-педагогическите кадри могат да подават заявления за вписване в регистъра по ал. 1 в Министерството на младежта и спорта, когато лицензирана спортна федерация е отказала да извърши вписването съгласно ал. 3. Заявлението се придружава с доказателства, че лицето отговаря на минималните изисквания за изпълнение на длъжност по чл. 2, ал. 3.

Чл. 23. Спортно-педагогически кадри, които не са вписани в регистъра по чл. 22, ал. 1, нямат право да осъществяват дейности по обучение и тренировки и/или да изпълняват длъжностите по чл. 2, ал. 3.

Чл. 24. (1) Определени от министъра на младежта и спорта лица или структурни звена в Министерството на младежта и спорта осъществяват планови или извънпланови проверки на спортно-педагогическите кадри, вписани в регистъра по чл. 22, ал. 1, за съответствието им с минималните изисквания, определени в глава втора.

(2) Лицата, извършващи проверките по ал. 1, имат право да изискват сведения и документи от спортно-педагогическите кадри, спортните организации и други физически и юридически лица, както и да търсят съдействието на компетентните органи за установяване на факти и обстоятелства, свързани с образоването и професионалния опит на спортно-педагогическите кадри.

(3) При установяване на несъответствие с някое от изискванията на глава втора лицето се различава от регистъра по чл. 22, ал. 1 със заповед на министъра на младежта и спорта.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Спортно-педагогически кадри, придобили професионална квалификация по определен вид спорт, могат да изпълняват длъжностите по чл. 2, ал. 3 в сходни видове спорт, за които няма предвидено обучение за придобиване на професионална квалификация в съответните училища.

§ 2. Длъжностите, посочени в чл. 2, ал. 3, свързани със спортове, дисциплините на които представляват отделен вид спорт, могат да бъдат изпълнявани и от спортно-педагогически кадри, които притежават професионална квалификация по един от тези видове спорт.

§ 3. Дипломите за завършено образование в чуждестранни училища се признават съгласно условията на Закона за предучилищното и училищното образование, респ. Закона за висшето образование и нормативните актове по прилагането им.

§ 4. Чуждестранни граждани, които не отговарят на изискванията на глава втора, могат да изпълняват длъжности по чл. 2, ал. 3 по решение на управителните съвети на лицензираните спортни федерации, ако:

1. притежават професионална квалификация по вида спорт, призната за равностойна на изискаващата се съгласно глава втора, придобита в чужда държава съобразно изискванията на съответното национално законодателство; или
2. притежават спортно-педагогическа квалификация и/или правоспособност в съответствие с изискванията на международна спортна федерация по съответния вид спорт.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 3 от Закона за физическото възпитание и спорта и отменя Наредба № 2 от 2011 г. за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри, издадена от министъра на физическото възпитание и спорта (обн., ДВ, бр. 92 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 38 от 2014 г.).

§ 6. Член 21 влиза в сила от 1.01.2018 г.

§ 7. (1) Спортно-педагогическите кадри, които към влизане в сила на наредбата изпълняват длъжности, за които не отговарят на минималните изисквания, определени в глава втора, са длъжни да приведат професионалната си правоспособност и квалификация в съответствие с изискванията към изпълняваната от тях длъжност в срок четири години от влизане в сила на тази наредба.

(2) Министърът на младежта и спорта заличава от регистъра по чл. 22, ал. 1 спортно-педагогическите кадри, които не изпълняват изискването по ал. 1 в посочения срок.

(3) Спортно-педагогическите кадри, родени до 31.12.1969 г. включително, запазват длъжностите, които изпълняват към момента на влизане в сила на наредбата.